

סילבוס - תוכנית הוראה לקורס

בריאות האוכלוסייה

דר סיון שפיצר, דר גומאנה עיסא-חדאד | בריאות האוכלוסייה
|858145101

שיעורים, תרגילים, סמינר, סדנאות, פרויקט בקהילה

סוג הקורס:

היקף נ"ז:

שנת לימודים:

סמסטר:

מייל מרצה:

קישור לאתר למדה:

תשפ"ה

א

Sivan.spitzer-shohat@biu.ac.il

Jumanah.essa-hadad@biu.ac.il

רפואה שיש שנת'

תקציר הקורס

תחום בריאות האוכלוסייה עוסק במציאת פתרונות ומשאבים להתמודדות עם האתגרים הגורמים לבריאות לקוייה בקבוצות אוכלוסייה מובחנות, וזאת באמצעות שותפויות בין סקטורים שונים כגון בריאות הציבור, תעשייה, אקדמיה, ארגוני בריאות, שלטון מקומי ועמותות.

קורס בריאות האוכלוסייה הינו הקורס הראשון שלכם במסגרת הכשרתכם כרופאים, וזאת לפני לימוד הגישות הקליניות לטיפול בחולי הפרטני של מטופליכם בעתיד. מטרת הקורס היא הבנת ההשפעה הנרחבת שיש למבנים חברתיים על בריאותו של האדם.

במהלך הקורס נתמקד במספר תחומים: הבנת הגורמים החברתיים המשפיעים על בריאותו של המטופל, הגורמים לפערים בין אוכלוסיות, תפקידן של מערכות בריאות, ואי-שוויון בבריאות וההתמודדות עימו; נכיר את התפיסות והגישות של תחום בריאות הציבור כולל מניעה, קידום והגנה על האוכלוסייה; נלמד מושגים ומיומנויות בסיסיות למדידה של בריאות דרך תחום האפידמיולוגיה; ונבחן ונעצב תוכניות התערבות לקידום בריאותן של קבוצות אוכלוסיות בעלות צרכים וגורמי סיכון ייחודיים בגליל.

מטרות/תוצרי הלמידה

תכנים עיקריים:

1. מאפיינים חברתיים בבריאות ואי-שוויון:

- הכרה, הבנה והגדרה של בריאות, גישות רפואיות ומודלים ביו-פסיכו-סוציאליים
- הערכת הגורמים החברתיים המשפיעים על בריאות והשפעתם על הופעת והתפתחות מחלות.
- הכרת השפעתם של מבנים חברתיים על יצירת פערים בין אוכלוסיות ואי-שוויון.

2. אפידמיולוגיה:

- הכרת מושגים באפידמיולוגיה והשימוש בהם לצרכי בריאות האוכלוסייה, כולל ניטור והערכה של מצב הבריאות של אוכלוסיות, זיהוי הגורמים למצבי הבריאות ובחינת התערבויות יעילות לשינוי ולשיפור המצב ברמות מנע שונות.

3. בריאות הציבור (מניעה, קידום בריאות והגנה):

- הכרת עקרונות קביעת מדיניות בבריאות הציבור, מבנה מערכת הבריאות, חוקים ואתיקה.
- הכרת פעילויות המניעה והבקרה בבריאות הציבור: פיקוח בתחום בריאות הסביבה, איכות ובטיחות מזון, חיסונים, טיפול בהתפרצויות תחלואה ואירועים חריגים.
- תכניות התערבות לקידום בריאות האוכלוסייה וצמצום אי השוויון בבריאות.

4. הכרת קהילות הגליל:

- הכרת צרכיהם של אוכלוסיות הגליל והבנת חשיבות הכרת ההבדלים התרבותיים של אוכלוסיות פגיעות.
- פיתוח תכנית להתערבות קהילתית מבוססת ראיות

למידה פעילה - תכנון מהלך השיעורים:

(שיטות ההוראה, שימוש בטכנולוגיה, מרצים אורחים) הקורס כולל שיעורים פרונטליים יחד עם עבודה בקבוצות קטנות, סדנאות ייחודיות והתנסות בקהילה.

סגל הקורס כולל מרצים מהפקלטה לרפואה, משרד הבריאות, בתי חולים וקופות החולים, ומנהיגים קהילתיים

מס' השיעור	נושא השיעור	למידה פעילה	קריאה/ צפיה נדרשת	הערכה תהליכית/מעצבת (להרחבה)
1	מבוא לקורס בריאות האוכלוסייה	ד"ר גומאנה עיסא-חדאד ד"ר סיון שפיצר	3.11.24	

	10/11/24	ד"ר גומאנה עיסא-חדאד	קידום בריאות	2
	17/11/24	ד"ר קרן אגאי-שי	אפידמיולוגיה	3
	24/11/24	ד"ר קרן אגאי-שי	אפידמיולוגיה	4
	1/12/24	פרופ' שמואל רשפון	חיסונים	5
	8/12/24	ד"ר קרן אגאי-שי	אפידמיולוגיה	6
	15/12/24	ד"ר קרן אגאי-שי	אפידמיולוגיה	7
	22/12/24	ד"ר קרן אגאי-שי	אפידמיולוגיה	8
	29/12		חופשת חנוכה	9
	5/1/25	ד"ר קרן אגאי-שי	אפידמיולוגיה	10
	12/1/25	ד"ר לילך מלצקי ד"ר ג'ומאנה עיסא-חדאד	רפואת אורחות חיים	11
	19/1/25	ד"ר סיון שפיצר	בין בית חולים לקהילה - המקרה של אשפוזים חוזרים "האם זה תפקידי?" אחריות הרופא ותפקידו בהתמודדות עם אי-שוויון בבריאות	12
	26/1/25	ד"ר גומאנה עיסא-חדאד ד"ר סיון שפיצר	סדנה בהובלת אנשים עם מוגבלויות	13

*ייתכנו שינויים בסילבוס בהתאם לקצב ההתקדמות ואפקטיביות הלמידה

ציון סופי

מבחן סוף הקורס	100% מהציון הסופי
----------------	-------------------

דרישות הקורס

- נוכחות – חובת נוכחות לפי מדניות הפקולטה לרפואה. נוכחות חובה בתרגילים ועבודה בקבוצות.
- מבחן:
-

דרישות קדם

רפואה בגליל

ביבליוגרפיה: תכנים לקריאה, צפיה והאזנה (רצוי עדכני)

1. Wilberg A., Saboga-Nunes L, Stock C. Are we there yet? Use of the Ottawa Charter action areas in the perspective of European health promotion professionals. Journal of Public Health: From Theory to Practice 2019 <https://doi.org/10.1007/s10389-019-01108-x>.
2. Estruch et al. Primary Prevention of Cardiovascular Disease with a Mediterranean Diet Supplemented with Extra-Virgin Olive Oil or Nuts. N Engl J Med 2018; 378:e34.

3. Rayan-Gharra N, Balicer RD, Tadmor B, Shadmi E. Association between cultural factors and readmissions: the mediating effect of hospital discharge practices and care-transition preparedness. *BMJ Quality & Safety*. 2019 Nov 1;28(11):866-74.

רשות:

- *Epidemiology* by Leon Gordis, published by Saunders Elsevier 2009
- *Public health and preventive medicine* 15th edition by Robert Wallace, published by McGraw Hill
- *Public health and epidemiology at a glance* by Somerville, Kumaran and Anderson, published by Wiley Blackwell
- *Epidemiology, evidence based medicine and public health* by Yoav Ben Shlomo, Brookes and Hickman, published by Wiley Blackwell